

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Nc/6/2024
Identifikačné číslo spisu: 6121289001
Dátum vydania rozhodnutia: 12.12.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Erika Zajacová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:6121289001.4

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne obchodnej spoločnosti effect house s. r. o., Bratislava - mestská časť Staré Mesto, Mickiewiczova 2, IČO: 50 041 193, zastúpenej splnomocnenkyňou Advokátska kancelária JURIKA & KELTOŠ, s. r. o., Bratislava, Mickiewiczova 2, IČO: 35 951 087, proti žalovanej V. N., narodenej XX. O. XXXX, V. XX, zastúpenej splnomocnenkyňou STEFANKOVA | law office s.r.o., Bratislava - mestská časť Ružinov, Miletičova 72, IČO: 47 239 077 a IVANOVIČ LEGAL s.r.o., Bratislava - mestská časť Staré Mesto, Štúrova 11, IČO: 54 434 556, o zaplatenie 45.000 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Galanta pod sp. zn. 15C/8/2021, o vylúčení sudcov Krajského súdu v Bratislave z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 6Co/125/2023, takto

rozhodol:

Sudkyne Krajského súdu v Bratislave JUDr. Otília Belavá, JUDr. Renáta Janáková a Mgr. Jana Janics Bajánková nie sú v y l ú č e n é z prejednávania a rozhodovania sporu vedeného na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 6Co/125/2023.

Odôvodnenie

1. Žalovaná v prebiehajúcom odvolacom konaní vedenom na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 6Co/125/2023 uplatnila námietku zaujatosti voči všetkým sudcom Krajského súdu v Bratislave podľa § 52 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) a zároveň podala návrh na príkazanie veci inému súdu podľa § 39 ods. 1 a 2 CSP spolu s návrhom na ich vylúčenie z prejednávania a rozhodovania vo veci a to z dôvodu ich zaujatosti podľa § 49 ods. 1 CSP.

1.1. Svoj návrh odôvodnila tým, že dňa 21. 11. 2024 jej bolo oznámené, že počas uvedeného súdneho konania došlo zo strany svedka G. N. k podaniu trestného oznámenia, v ktorom bolo okrem iného uvedené, že C. W.P., bytom A. X, B. napomáha podozrivým svojim konaním prať špinavé peniaze, ktoré L. G. vykradol z firmy effect house s. r. o., pričom by sa mohlo jednať o organizovanú skupinu s tým, že C. W. je zamestnaná v Justičnom paláci ako vyšší súdny úradník, čo znamená, že o jej majetku by sa malo vedieť. Poukázala na rozvrh práce pre Správny súd na rok 2024 a na zistenie, že C. W. má rovnaký trvalý pobyt ako konateľ žalobkyne - effect house s. r. o. a zároveň poukázala na jej vzťah k žalovanej - teta a krstná mama dcéry žalovanej I., a tiež na pracovnoprávny pomer na Krajskom súde v Bratislave pravdepodobne na pozícii zapisovateľka. V tejto súvislosti tiež poukázala na tú skutočnosť, že

Z. W., ktorá je dcérou C. W., pracuje v Kancelárii predsedu súdu s náplňou práce: kancelárske práce súvisiace s činnosťou predsedu súdu, vedie všeobecný register Spr pre agendu predsedu a podpredsedu súdu a riaditeľku správy súdu.

1.2. Žalovaná má dôvodnú obavu z nestrannosti sudcov na Krajskom súde v Bratislave, nakoľko medzi vyššie uvedenými osobami pravdepodobne existujú priateľské vzťahy založené na dôvere, úprimnosti, družnosti a vzájomnej pomoci, najmä ak dcéra C. W. pracuje priamo pod predsedom krajského súdu. Okolnosti uvedené vo vzťahu k sudcom Krajského súdu v Bratislave odôvodňujú vznik pochybností objektívnej povahy o nepredpojatosti sudcov tohto súdu. Vzhľadom k uvedenému nie je možné uspokojiť sa iba so subjektívnym hodnotením sudcu o jeho nestrannosti (s jeho vyjadrením, že sa vnútorne necíti byť zaujatý), ale rozhodujúce je aj hľadisko objektívne, v rámci ktorého sa skúma existencia objektívnych skutočností spochybňujúcich nestrannosť (uznesenie NS SR 5Ndob/17/2011). Žalovaná je v príbuzenskom stave s C. W. a Z. W., ktoré majú dennodenný kontakt so sudcami na Krajskom súde v Bratislave, pričom o skutočnosti, že bolo podané trestné oznámenie aj na tieto osoby, sa žalovaná dozvedela náhodne pred týmto podaním, preto nie je pre žalovanú objektívne možné preukázať moment, kedy sa ako strana sporu dozvedela o dôvode vylúčenia sudcov. Ako alarmujúcu skutočnosť označila žalovaná predložený dôkaz - whastup (zrejme WhatsApp, pozn.) komunikáciu medzi C. W. a G. N.O. (o ktorom sa dozvedela pri analýze dokladov v inej veci dňa 21. 11. 2024) a to správu C. W. zo dňa 26. 06. 2020 o inom prebiehajúcom konaní aj s fotografiou zo spisu, ku ktorému nemala mať prístup a informovala o osobách, ktoré sa majú podieľať na rozhodovaní v danej veci.

1.3. S poukazom na článok 6 ods. 1 Dohovoru (ochrane ľudských práv a základných slobôd, oznámenie FMZV ČSFR č. 209/1992 Zb.) a článku 144 ods. 1 a 154c Ústavy SR (ústavný zákon SNR č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov), žalovaná má za to, že v posudzovanom prípade existujú konkrétne skutočnosti, ktoré spochybňujú nestrannosť hore menovaných sudcov z hľadiska objektívnej nestrannosti, čím je narušená dôvera, ktorú musia súdy v demokratickej spoločnosti vo verejnosti požívať, a preto sú splnené zákonné podmienky pre ich vylúčenie z prejednávania a rozhodovania vo veci vedenej na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 6Co/125/2023.

1.4. Pre prípad, že nadriadený súd rozhodne o vylúčení všetkých sudcov Krajského súdu v Bratislave žalovaná navrhuje, aby bola vec prikázaná na prejednanie a rozhodnutie inému súdu. V tejto súvislosti žalovaná poukázala na výnimočný charakter okolností uvedených v skutkovom stave, ktoré odôvodňujú delegovanie veci inému súdu tej istej inštalácie a z dôvodu vhodnosti navrhuje prikázanie veci Krajskému súdu v Banskej Bystrici.

2. K podanej námietke sa vyjadrili členky senátu 6Co Krajského súdu v Bratislave, ktorému bola vec pridelená.

2.1. JUDr. Otilia Belavá (predsedníčka senátu, sudca spravodajca) k námietke uviedla, že sa vo veci necíti byť zaujatá, strany sporu nepozná, nie je s nimi v žiadnom vzťahu ani v kontakte, rovnako vôbec nepozná právnych zástupcov sporových strán a nie je s nimi v žiadnom vzťahu ani v kontakte. Z uvedeného je tak logické, že nemá objektívne a ani subjektívne žiadny záujem na určitom spôsobe skončenia veci. K vznesenej námietke zaujatosti v spojitosti s C. W., ktorá by mala byť v pracovnoprávnom pomere na Krajskom súde v Bratislave v pozícii zapisovateľka, čo má podľa názoru žalovanej vyvolávať dôvodnú obavu z nestrannosti sudcov na Krajskom súde v Bratislave, keďže pravdepodobne medzi nimi existujú priateľské vzťahy založené na dôvere, úprimnosti, družnosti a vzájomnej pomoci, musí konštatovať, že C. W. nepozná a nie je s ňou v žiadnom vzťahu ani kontakte. Z Rozvrhu práce Krajského súdu v Bratislave na rok 2024 zistila, že C. W. je zaradená v pozícii súdna tajomníčka v agende konkurzov, takže tu nie je legitímny dôvod a ani možnosť prísť do styku so súdnym spisom v civilnoprávnej agende a tak ani ku komunikácii so sudcami civilnoprávneho kolégia, teda ani členkami senátu 6Co, ktorému bola vec elektronicky, náhodným výberom pridelená. K vznesenej námietke zaujatosti v spojitosti so Z. W., ktorá by mala pracovať v kancelárii predsedu súdu s náplňou práce: kancelárske práce súvisiace s činnosťou predsedu súdu, vedenie všeobecného registra Spr pre agendu predsedu a podpredsedu súdu a riaditeľku správy súdu, môže konštatovať, že Z. W. pozná ako súdnu asistentku z obdobia, kedy správne súdnictvo bolo prvostupňovou súdnou agendou Krajského súdu v Bratislave, kde pôsobila ako členka správneho kolégia. Prijatím zákona o zriadení správnych súdov s účinnosťou od 01. 06. 2023 prešla Z. W. na novozriadenú inštitúciu Správny súd v Bratislave. So Z. W. nie je v žiadnom kontakte a nie je s ňou v žiadnom vzťahu. Vzhľadom na uvedené je

zrejme, že Z. W. nemá legitímny dôvod a ani možnosť prísť do styku so súdnym spisom civilnoprávnej agendy Krajského súdu v Bratislave a ani ku komunikácii so sudcami civilnoprávneho kolégia, teda ani členkami senátu 6Co. Na tomto mieste možno tiež poznamenať, že Krajský súd v Bratislave a Správny súd v Bratislave nesídli v rovnakej budove, ale každý súd má iné sídlo a v inej časti mesta Bratislavy.

2.2. Členka senátu 6Co JUDr. Renáta Janáková (predsedníčka senátu) k námietke zaujatosti uviedla, že nemá pomer k prejednávanej veci, k stranám sporu, k ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní. Pokiaľ ide o žalovanou menovanú Z. W. a C. W. uviedla, že C. W. pozná len ako zamestnankyňu krajského súdu, občas ju stretne na chodbe a vie, že je mamou Z. W.. Nie je s ňou v žiadnom kontakte. Pokiaľ ide o Z. W., v čase, keď vykonávala funkciu sudcu správneho kolégia Krajského súdu v Bratislave, t. j. do 31. 05. 2023, Z. W.Á. bola asistentkou zaradenou na správnom úseku a pracovala v spisovej kancelárii senátu 1S, ktorého bola členkou, prichádzala s ňou do kontaktu len pracovne a od 01. 06. 2023 s ňou nie je v žiadnom kontakte. Vie len, že pracuje na Správnom súde v Bratislave. S poukazom na všetky vyššie uvedené skutočnosti sa necíti byť vo veci zaujatá.

2.3. Členka senátu 6Co Mgr. Jana Janics Bajánková (predsedníčka senátu) uviedla, že nemá pomer k prejednávanej veci, k stranám sporu, k ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní. Pokiaľ ide o žalovanou menovanú Z. W. a C. W.P. uviedla, že uvedené osoby osobne nepozná. Skutočnosť, že sú, respektíve boli zamestnankyňami tunajšieho súdu sa dozvedela až z námietky zaujatosti.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd nadriadený Krajskému súdu v Bratislave (§ 54 ods. 2 CSP) posudzoval opodstatnenosť tvrdenej možnosti vzniku pochybnosti o nezaujatosti u namietaného senátu 6Co Krajského súdu v Bratislave z aspektu existencie dôvodov, pre ktoré je sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci.

4. Uznesením najvyššieho súdu zo dňa 10. decembra 2024 sp. zn. KP 292/2024 v spojení s opravným uznesením najvyššieho súdu zo dňa 12. decembra 2024 sp. zn. KP 292/2024 bolo rozhodnuté, že JUDr. Jana Bajánková je vylúčená z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 5Nc/6/2024 a vec bola pridelená Mgr. Dušanovi Čimovi ako predsedovi senátu rozhodujúceho v tejto veci.

5. V zmysle § 49 ods. 1 CSP je sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania sporu, ak so zreteľom na jeho pomer k sporu, k stranám, ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní možno mať odôvodnené pochybnosti o jeho nezaujatosti.

6. Účelom citovaného ustanovenia je prispieť k nestrannému prejednaniu sporu (veci), k nezaujatému prístupu k stranám (účastníkom), ich zástupcom a osobám zúčastneným na konaní; zámerom je tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Cieľu sledovanému uvedeným ustanovením zodpovedá aj právna úprava skutočností, ktoré sú z hľadiska vylúčenia sudcu považované za právne relevantné. Týmito skutočnosťami sú právne významné vzťahy sudcu, a to jeho vzťah: a) k sporu (veci), v rámci ktorého vzťahu by mal sudca svoj konkrétny záujem na určitom spôsobe skončenia konania a rozhodnutia sporu alebo konania, b) k stranám sporu (účastníkom konania), ktorý by bol založený na príbuzenskom alebo rýdzo osobnom (pozitívnom alebo negatívnom) pomere k nim, c) k zástupcom strán sporu (účastníkom konania), ktorý by bol založený na pomere vykazujúcom znaky vzťahu uvedeného pod b), alebo d) k osobám zúčastneným na konaní.

7. Citované zákonné ustanovenie predpokladá taký vzťah vlastného záujmu sudcu na prejednanom spore (veci) alebo taký jeho osobný vzťah k stranám sporu (účastníkom konania), ich zástupcom, alebo osobám zúčastneným na konaní, ktorý by pri všetkej nožnej snahe o správnosť rozhodnutia ovplyvnil jeho objektívny pohľad na spor a v konečnom dôsledku by mohol viesť k vydaniu nezákonného rozhodnutia.

8. Sudcu možno vylúčiť z prejednávania a rozhodovania buď na základe oznámenia sudcu (§ 50 CSP) alebo na návrh strany (§ 52 CSP). Obsahom práva na prerokovanie sporu (veci) pred nestranným súdom nie je povinnosť súdu vyhovieť každému návrhu oprávnených osôb a vždy vylúčiť sudcu z ďalšieho prerokovania a rozhodovania sporu (veci) pre zaujatosť. Obsahom základného práva na

prerokovanie sporu nestranným súdom je len povinnosť súdu prerokovať každý návrh oprávnenej osoby na vylúčenie sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodnutia sporu (veci) pre zaujatosť a rozhodnúť o ňom (I. ÚS 73/97, I. ÚS 27/98, II. ÚS 121/03).

9. Rozhodnutie o vylúčení sudcu podľa § 49 až § 58 CSP predstavuje výnimku z ústavnej zásady, podľa ktorej nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 38 Listiny základných práv a slobôd, uvedenej ústavným zákonom č. 23/1991 Zb., čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Zákonným sudcom je sudca (samosudca alebo člen senátu) miestne, vecne a funkčne príslušného súdu, ktorý má konať podľa rozvrhu práce prijatého v súlade so zákonom (pozri napr. I. ÚS 8/94, II. ÚS 15/96, II. ÚS 43/97, II. ÚS 47/99, III. ÚS 31/01). Treba trvať na tom, že sudcu vylúčiť z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci možno iba výnimočne a zo závažných dôvodov, ktoré mu celkom zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom nezaujato a spravodlivo. V zásade platí, že v určitej právnej veci by mal rozhodovať nezávislý a nestranný sudca príslušného súdu, určený rozvrhom práce príslušného súdu a tento tzv. zákonný sudca by sa už v ďalšom priebehu konania nemal meniť. Výnimku z ústavnej zásady nezmeniteľnosti zákonného sudcu predstavuje inštitút vylúčenia sudcu z rozhodovania, ktorý zákonom predpokladaným postupom a zo zákonov predpokladaných dôvodov pripúšťa, aby zákonný sudca bol vylúčený z ďalšieho rozhodovania. Zámer, ktorý tu umožňuje prelomiť ústavnú zásadu nezmeniteľnosti zákonného sudcu, spočíva v zmarení hroziaceho rizika, že by v spore mohol rozhodovať zaujatý a nie nestranný sudca. Pri posudzovaní týchto dôvodov v konkrétnej situácii je nutné prihliadať aj na rozsiahlu judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) a Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“) a napokon aj na závery, ku ktorým dospela doterajšia súdno-aplikačná prax najvyššieho súdu.

10. ESLP pri riešení otázky nestrannosti sudcu vychádza z toho, že okrem nezávislosti sudcu je potrebné brať zreteľ aj na ďalšie aspekty subjektívneho a objektívneho charakteru. Tieto aspekty nestrannosti rozlíšil aj pri svojom rozhodovaní (pozri napríklad Piersack proti Belgicku).

10.1. Subjektívna stránka nestrannosti sudcu sa týka jeho osobných prejavov vo vzťahu ku konkrétnemu prípadu a k stranám sporu, prípadne k ich zástupcom. Významné z tohto hľadiska je, čo si sudca myslel pro foro interno. Pri subjektívnej nestrannosti sa vychádza z prezumpcie nestrannosti, až kým nie je preukázaný opak. Na preukázanie nedostatku subjektívnej nestrannosti vyžaduje judikatúra ESLP dôkaz o skutočnej zaujatosti (pozri napríklad Hauschildt proti Dánsku). Rozhodujúce nie je však (subjektívne) stanovisko sudcu, ale existencia objektívnych skutočností, so zreteľom na ktoré môžu vzniknúť pochybnosti o nestrannosti sudcu. Objektívna nestrannosť sa neposudzuje podľa subjektívneho stanoviska sudcu, ale podľa objektívnych symptómov. Práve tu sa uplatňuje tzv. teória zdania nezaujatosti [porovnaj tézu, že spravodlivosť nielenže musí byť poskytovaná, ale musí sa tiež javiť, že je poskytovaná („Justice must not only be done, it must also be seen to be done“)]. Nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť (Delcourt proti Belgicku).

10.2. Objektívny aspekt nestrannosti je založený na vonkajších inštitucionálnych, organizačných a procesných prejavoch sudcu a jeho vzťahu k prejednávanému sporu, k stranám, ich zástupcom a osobám zúčastneným na konaní. Posúdenie nestrannosti sudcu nespočíva len v hodnotení subjektívneho pocitu sudcu, či sa cíti, resp. necíti byť zaujatý, ale aj v objektívnej úvahe, či možno usudzovať, že by sudca zaujatý mohol byť. Rozhodujúcim prvkom v otázke rozhodovania o zaujatosti, resp. nezaujatosti zákonného sudcu je, či obava strany sporu je objektívne oprávnená. Treba rozhodnúť v každom jednotlivom prípade, či povaha a stupeň vzťahu sú také, že prezrádzajú nedostatok nestrannosti súdu (Pullar proti Spojenému kráľovstvu), teda či je tu relevantná obava z nedostatku nezaujatosti. Relevantnou je len taká obava z nedostatku nestrannosti, ktorá sa zakladá na objektívnych, konkrétnych a dostatočne závažných skutočnostiach. Objektívnu nestrannosť nemožno ale chápať tak, že čokoľvek, čo môže vrhnúť čo aj len tieň pochybnosti na nestrannosť sudcu, ho automaticky vylučuje z prejednávania a rozhodovania veci.

11. Je potrebné brať zreteľ na skutočnosť, že spoločenské vzťahy v najširšom slova zmysle sú vzťahmi vzájomného pôsobenia, kontaktu a interakcie medzi členmi spoločnosti; preto závažnosť, ktorá by založila pochybnosť o nezaujatosti zákonného sudcu (znamenala dôvod pre jeho vylúčenie z prerokovania a rozhodovania veci), môže aj pri zohľadnení tzv. teórie zdania uplatňovanej v judikatúre

ESLP nastat' iba v prípade, keď je celkom zjavné, že jeho vzťah k sporu, stranám, ich zástupcom či osobám zúčastneným na konaní, dosahuje taký charakter a intenzitu, že aj napriek zákonom ustanovenej povinnosti nebude môcť rozhodovať „sine ira et studio“ (bez hnevu a náklonnosti, nestranne), teda nezávisle a nestranne (porovnaj napr. I. ÚS 332/08). Rozhodovať nestranne nie je právom, výsadou či privilégiom sudcov. Ide o základnú povinnosť sudcov, o štrukturálny prvok súdneho systému.

12. Nezávislosť súdnej moci je pojem s dvojitým významom, a to jednak nezávislosť súdov (inštitucionálna nezávislosť), jednak nezávislosť sudcov (individuálna nezávislosť). Nezávislosť sudcu treba vidieť ako jeho nezávislosť od zložiek politického systému, rovnako ale aj ako nezávislosť v rámci samotnej súdnej moci (celého súdneho systému), konkrétneho súdu, na ktorom sudca pôsobí, nezávislosť vo vzťahu k vedeniu a kolektívu súdu.

13. Existencia oprávnených pochybností o nestrannosti sudcu závisí vždy od posúdenia konkrétnych okolností prípadu a podľa objektívneho kritéria sa musí rozhodnúť, či (úplne odhliadnuc od osobného správania sa sudcu) existujú preukázateľné skutočnosti, ktoré môžu spôsobiť vznik pochybnosti o nestrannosti sudcu (pozri Fey proti Rakúsku). Pri rozhodovaní, či je daný oprávnený dôvod na obavu, že konkrétny sudca je nestranný, je stanovisko osoby oprávnenej namietať zaujatosť dôležité, ale nie rozhodujúce, určujúce je to, či sa môže táto obava považovať za objektívne oprávnenú. Len nestranný súd totiž poskytuje stranám rovnaké príležitosti na uplatnenie všetkých práv, ktoré im zaručuje právny poriadok (II. ÚS 71/97).

14. Z hľadiska posúdenia opodstatnenosti stranou sporu vznesenej námietky zaujatosti nie je rozhodujúci jej osobný subjektívny názor, domnienka alebo úvaha. Nemožno preto bez ďalšieho brať na zreteľ len samotné pochybnosti namietajúceho o objektívnom a nestrannom rozhodovaní sudcu, ale vždy treba posúdiť skutočnosti, ktoré viedli k tomu, že strana pochybuje o objektívnosti sudcu. Nadriadený súd môže vylúčiť namietaného sudcu z prejednávania a rozhodovania veci až vtedy, keď je evidentné, že vzťah sudcu nie je stranou len tvrdný, ale že skutočne existuje a svojou povahou a intenzitou vykazuje znaky relevantné v zmysle § 49 ods. 1 CSP.

15. Sudca je predstaviteľom súdnej moci. Pri výkone svojej funkcie je nezávislý a zákony a iné všeobecne záväzné právne predpisy je povinný vykladať podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia (čl. 144 Ústavy Slovenskej republiky, § 2 ods. 2 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediach a o zmene a doplnení niektorých zákonov). Obsah tohto práva a povinnosti je základným pilierom výkonu funkcie sudcu.

16. V danom prípade zástupca žalovanej odôvodnil námietku zaujatosti celého „Krajského súdu v Bratislave“ tým, že C. W. je v pracovnoprávnom pomere na Krajskom súde v Bratislave v pozícii zapisovateľka (z rozvrhu práce vyplýva, že je zaradená v pozícii súdna tajomníčka v agende konkurzov, pozn.) a jej dcéra Z. W. by mala vykonávať kancelárske práce súvisiace s činnosťou predsedu súdu (avšak táto pôvodne pracovala ako súdna asistentka v správnom oddelení s tým, že s účinnosťou od 01. 06. 2023 prešla na novozriadený Správny súd v Bratislave, ktorý nesídlí v rovnakej budove ako Krajský súd v Bratislave, pozn.), čo vzbudzuje dôvodnú obavu o nestrannosti všetkých sudcov Krajského súdu v Bratislave.

17. Z vyjadrení namietaných sudkýň senátu 6Co Krajského súdu v Bratislave, ktorému bola vec pridelená elektronicky, náhodným výberom vyplýva, že JUDr. Otilia Belavá C. W. nepozná a nie je s ňou v žiadnom vzťahu ani kontakte, pričom táto je zaradená v pozícii súdna tajomníčka v agende konkurzov, takže tu nie je legitímny dôvod a ani možnosť prísť do styku so súdnym spisom v civilnoprávnej agende a tak ani ku komunikácii so sudcami civilnoprávneho kolégia, teda ani členkami senátu 6Co, ktorému bola vec elektronicky, náhodným výberom pridelená. Čo sa týka Z. W., túto síce zákonná sudkyňa pozná ako súdnu asistentku z obdobia, kedy správne súdnictvo bolo prvostupňovou súdnou agendou Krajského súdu v Bratislave, kde pôsobila ako členka správneho kolégia, avšak táto s účinnosťou od 01. 06. 2023 prešla na novozriadenú inštitúciu Správny súd v Bratislave. So Z. W. nie je v žiadnom kontakte a nie je s ňou v žiadnom vzťahu. JUDr. Renáta Janáková uviedla, že C. W. pozná len ako

zamestnankyňu krajského súdu, občas ju stretne na chodbe a vie, že je mamou Z. W.. Nie je s ňou v žiadnom kontakte s tým, že Z. W. bola asistentkou zaradenou na správnom úseku a pracovala v spisovej kancelárii senátu 1S, ktorého bola členkou, prichádzala s ňou do kontaktu len pracovne a od 01. 06. 2023 s ňou nie je v žiadnom kontakte. Vie len, že pracuje na Správnom súde v Bratislave. Mgr. Jana Janics Bajánková uviedla, že nemá pomer k prejednávanej veci, k stranám sporu, k ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní. Pokiaľ ide o žalovanou menovanú Z. W. a C. W. uviedla, že uvedené osoby osobne nepozná. Skutočnosť, že sú, respektíve boli zamestnankyňami tunajšieho súdu sa dozvedela až z námietky zaujatosti.

18. Ústavný súd v náleze zo 06. júla 2021 sp. zn. IV. ÚS 209/2021 (publikovanom v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 36/2021) vyslovil, že dôvodom na vylúčenie sudcu podľa § 49 ods. 1 CSP je jeho konkrétny a individualizovaný pomer k sporu, k stranám, ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní. Kritériom vylúčenia je buď osobná zaujatosť sudcu (subjektívny test nezaujatosti), alebo objektívna okolnosť spôsobilá vyvolať u vonkajšieho nestranného pozorovateľa pochybnosť o nezaujatosti sudcu (objektívny test nezaujatosti), avšak vždy v intenciách pomeru definovaného v predchádzajúcej vete.

18.1. Hoci to z právnej úpravy explicitne nevyplýva, ústavný súd v podobných súvislostiach vyslovil, že ustanovenie § 49 CSP predpokladá tri vzťahy rôznej intenzity, pokiaľ ide o ich spôsobilosť vyvolať pochybnosti o nezaujatosti sudcu s následkom jeho vylúčenia z konania a rozhodovania veci. Vzťah s najväčším potenciálom vyvolať pochybnosti o nezaujatosti sudcu je pomer k veci, na opačnom konci spektra bude nepochybne pomer k zástupcovi účastníka konania (tu porovnaj uznesenie ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 45/2021 z 26. januára 2021).

18.2. Z naznačenej hierarchie vzťahov logicky vyplýva, že pomer k zástupcovi procesnej strany, resp. účastníka konania by spravdla mal viesť k vylúčeniu sudcu len výnimočne, v závislosti od konkrétnych okolností danej veci a pri dôslednom zohľadnení povahy a intenzity tohto vzťahu (pozri Nemeškalová Rosinová, A. Objektívny test nestrannosti v prípadoch vzťahu sudcu k účastníkom konania a ich zástupcom. In: Jurisprudence. 6/2017, s. 35 - 36; tu porovnaj tiež tam uvedené uznesenie Ústavného súdu Českej republiky z 26. augusta 2014 sp. zn. II. ÚS 808/2013).

19. Obava (pocit) z nestrannosti nestačí na založenie dôvodných pochybností o nedostatku nezaujatosti vzhľadom na právne (ústavné i zákonné) garancie nezávislosti sudcov a zákonné povinnosti sudcov konať vo veci bez predsudkov, nezávisle a nestranne. Relevantnou je len taká obava z nedostatku nestrannosti, ktorá sa zakladá na objektívnych, konkrétnych a dostatočne závažných skutočnostiach. Objektívnu nestrannosť nemožno chápať tak, že čokoľvek, čo môže vrhnúť čo aj len tieň pochybnosti na nestrannosť sudcu, ho automaticky vylučuje z prejednávania a rozhodovania veci.

20. Právna úprava vyžaduje, aby odôvodnenie námietky zaujatosti obsahovalo konkrétne skutočnosti, z ktorých sa vyvodzuje zaujatosť sudcu (§ 52 CSP). Miera obsahovej konkrétnosti spravdla môže predurčovať, či tu môžu existovať skutočnosti, ktoré svojou povahou a intenzitou vykazujú relevantné znaky zakladajúce pochybnosti o nezaujatosti sudcov alebo ide len o neurčité, všeobecné, prípadne i účelové, alebo realite nezodpovedajúce tvrdenia. Pri rozhodovaní, či je tu oprávnený dôvod na obavu, je totiž určujúce to, či sa môže táto obava považovať za objektívne oprávnenú. Závažnosť, ktorá by založila pochybnosť o nezaujatosti zákonného sudcu, môže aj pri zohľadnení tzv. teórie zdania uplatňovanej v judikatúre ESĽP nastať iba v prípade, keď je celkom zjavné, že jeho vzťah k sporu, stranám, ich zástupcom či osobám zúčastneným na konaní, dosahuje taký charakter a intenzitu, že aj napriek zákonom ustanovenej povinnosti nebude môcť rozhodovať nezávisle a nestranne. Relevantnou je teda len taká obava z nedostatku nestrannosti, ktorá sa zakladá na objektívnych, konkrétnych a dostatočne závažných i osvedčených (preukázaných) skutočnostiach (9Nc/7/2021). Vyjadrenia namietaných sudkýň (odvolacieho súdu senátu 6Co) neindikujú v tejto rovine odôvodnené pochybnosti o ich nezaujatosti. Len podozrenie, či deklarácia neurčitého spriazneného vzťahu sudcu k strane (pričom v tomto prípade sa ani nejedná o strany sporu) v námietke zaujatosti bez ďalšieho nezakladá objektívne pochybnosti o nezaujatosti sudcu. Najvyšší súd aj ústavný súd vo všeobecnosti uvádza, že len samotná skutočnosť, že ak ide o kolegiálny/profesionálny vzťah sudcu a pracovníka súdu (resp. taký vzťah medzi sudcami navzájom) nezakladá dôvodnú pochybnosť o nezaujatosti sudcu, tu porovnaj napr.

rozhodnutia sp. zn. 1Nc/40/2014, 2Nc/8/2015, 4Nc/6/2015, 8Nc/39/2014, 7Nc/53/2013, IV. ÚS 345/09, IV. ÚS 124/2010, I. ÚS 352/2010).

21. Vzhľadom na vyššie uvedené najvyšší súd nezistil naplnenie zákonných predpokladov podľa § 49 ods. 1 CSP na vylúčenie sudkýň Krajského súdu v Bratislave JUDr. Otílie Belavej, JUDr. Renáty Janákovéj a Mgr. Jany Janics Bajánkovéj, ako členiek (odvolacieho súdu senátu 6Co) z prejednávania a rozhodovania predmetného sporu. Nadriadený súd rozhoduje o vylúčení ďalších sudcov iba v tom prípade, ak zároveň rozhodne o vylúčení toho sudcu, ktorý má vec prejednať a rozhodnúť (§ 55 veta druhá CSP), čo však nie je tento prípad.

22. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.